

Lodewijk de Carrion ⁶, en van Jan Schotis, zoon van Antoon, zoals blijkt uit de hiernavolgende aantekening uit de feriën van de stadsthesauriers over de jaren 1568-1574, fol. 68 :

Actum sabbato XXXI martii 1570, omnibus presentibus.

Jan filius Anthuenis Schotis, oud XXXII jaeren, ende meester Loys de Carion, oud XXVII jaeren, verclaerden by eede hemlieden kennelick te zyne dat Hubrecht Goltz bet dan jaer ende dach heift huys ende hof up hem zelve ghehouden in de Nieustrate.

Het staat dus vast dat Goltzius tussen 1560 en 1562 poorter van Brugge is geworden, maar dat hij pas in 1571 een attest van zijn poorterschap heeft bekomen, omdat hij er toen om verzocht heeft. De reden waarvoor het attest moest dienen, ontgaat ons. Daarenboven blijkt duidelijk dat men een wezenlijk onderscheid dient te maken tussen aantekeningen in verband met het poorterschap die in de feriën van de thesauriers worden aangetroffen : enerzijds de aantekeningen betreffende de verwerving van het poorterschap door koop of door gift, anderzijds de aantekeningen betreffende de aflevering van attesten van poorterschap door inwoning of door huwelijk, die in sommige gevallen pas jaren na de feitelijke verwerving van het poorterschap werden aangevraagd en afgeleverd.

A. SCHOUTEET

HET SINT-BONIFACIUSSCHRIJN IN DE O.-L.-VROUWEKERK TE BRUGGE

Een belangwekkend stuk edelsmeedwerk is ongetwijfeld het reliëfschrijn van de H. Bonifacius, de legendarische stichter van de O.-L.-Vrouwekerk te Brugge ¹. J. Weale ²,

6. Over Lodewijk de Carrion, zie : *Biographie nationale* ..., dl. III, kol. 352, en vooral A. Roersch, *Une lettre inédite de Cujas concernant L. Carrion*, in *Annales de la Société d'Emulation de Bruges*, dl. LXX (1927), blz. 49-53, met de aldaar aangehaalde literatuur.

1. Cfr. Eg. I. Strubbe, *De parochies te Brugge voor de XIIIe eeuw*, in *Album English*, Brugge, 1957, blz. 355-380.

2. *Bruges et ses environs*, Brugge, 1884 (4e ed.), blz. 131.

gevolgd door A. Duclos³ en A. Deschrevel⁴ schreven dat dit schrijn omstreeks 1828 vervaardigd werd en dat daarin tien platen, afkomstig van het schrijn in 1624 door Melchior van Blootacker gemaakt, verwerkt waren.

Enkele jaren geleden kon pater M. Coens aantonen dat een ets, in 1612 door Jacobus Matham (1571-1631) gestoken, de Brugse edelsmid als voorbeeld gediend heeft⁵. De voorstellingen op de tien zilveren platen komen inderdaad voor tussen de zestien scenes die op de ets de centraal geplaatste figuur van de H. Bonifacius omgeven. Op de zilveren platen komen echter geen merken uit de 17e eeuw voor, maar wel twee merken die in voege kwamen bij K.B. van 14 september 1814 betreffende een afzonderlijke waarborgregeling voor de Zuidelijke Nederlanden⁶. Het zijn een rechthoek met het cijfer 2 tussen twee laurertakken, zijnde het merk voor het zilver van tweede gehalte, en een cirkel waarin een gesloten hand met een stok en eraan de letter G, tzt. het officieel waarborgteken voor zilver en de letter G van de keurkamer Brugge. Het zijn dus twee officiële keurtekens die enkel met het keuren, niet met de herkomst te maken hebben. Op de smalle zilveren boordjes omheen de platen bevindt zich een klein merk, een lauriertakje, het keurteken voor klein zilverwerk. Op het schrijn zelf komen nog twee merken voor, waarvan de betekenis ons niet bekend is: een rechthoek met bolle langzijden waarin een R in een D en een cirkel waarin een A met erboven een staafje of knots.

Uit een klein onderzoek in het archief van de O.-L.-Vrouwkerk is nu gebleken dat de tien zilveren platen wel degelijk van een ouder schrijn afkomstig zijn. In april 1825 had de pastoor de tien zilveren platen — in 1793 niet, zoals het schrijn zelf en ander zilverwerk, aan het Oostenrijkse bestuur ingeleverd — van de kerkmeesters ontvangen om ze, op kosten van Isabella Petyt (1768-1829), weduwe van

3. *Bruges. Histoire et souvenirs*, Brugge, 1910, blz. 480.

4. *Edelsmeed- en borduurwerk* [in de O.-L.-Vrouwkerk te Brugge], in *West-Vlaanderen*, 14 (1965), blz. 283-287.

5. M. Coens, *Le culte de Saint-Boniface et de ses compagnons en l'église Notre-Dame à Bruges*, in *St. Bonifatius. Gedenkgabe zum zwölfhundertjährigen Todestag*, Fulda, 1954, blz. 514-532 (herdrukt in *Recueil d'études bollandiennes*, Brussel, 1963, blz. 32-54).

6. E. Voet, *Nederlandse goud- en zilvermerken*, Den Haag, 1963 (3e ed.), blz. 66-69, pl. III; W. Koonings, *Negentiende-eeuws zilver*, Zeist-Antwerpen, 1964, blz. 96-99.

J.-B. van Lede, in een nieuw schrijn te laten inwerken. Aan de kerkmeesters werd in vergadering van 30 oktober 1825 het nieuwe schrijn getoond. In de hieronder afgedrukte tekst wordt, spijtig genoeg, niets gezegd over de edelsmid die het nieuwe schrijn vervaardigd heeft ⁷.

L. DEVLIEGHER

Zitting van de kerkmeesters van 30 oktober 1825.

«Den Heer Pastoor, aen wie ledent zes maenden door de kerkmeesters behandigt zijn de thien stuks zilvere bas reliefs verbeeldende het leven van den heijligen Bonifacius, overgebleven van de voor dezen zilvere rive, gedient hebbende tot cieraedt aen de kas inhoudende de overblijfzels van dien heijligen en welke tijdens met autorisatie van het voorheen kapittel dezer kerk met menig ander zilverwerk dezelve toebehoorende is gesmolten geworden om te voldoen aen het verzoek en tot onderstand van het Oostenrijks gouvernement tot voortzetten den oorlog, welcken het voerde tegen het alsdan republicaens fransch bestier. Die bas reliefs door zijn Eerweerde gevraegt, inziende de milddadige genegentheyd van eenen onbekenden persoon om gemelde kas inhoudende gezeyde overblijfzels op nieuwse geheel te vercierien in zilver, tot dies te gebruiken geroerde bas reliefs en het tekort, non costi der fabryk, bij te dragen, doet raort : Dat dit, zoo heden dag der vervoering der reliquien van den heijligen Bonifacius door d'expositie der zilvere rive te zien is, verrigt zijnde dit werk bekostigt is door joufvrouw de weduwe van d'heer van Lede-Petit. Opvolgens word geresolveert gezegde joufvrouw over haere mildadigheijd te bedanken en haer voor te stellen tot laeten celebreren eene mis van dankbaerheijd t' haerder intentie, den donderdag aenstaende om 10 ueren 's morgens, ten welken eijnde gedelegeert worden de heeren J. Roels, Wemaer en Verhulst.

In margine : Zie actum van 6 november 1793».

Brugge, Archief van de O.-L.-Vrouwekerk (Resolutieboek der kerkmeesters der O.-L.-Vrouwekerk, 1809-1812, 1822-1826, f° 108 v°).

7. De gegevens van deze bijdrage werden reeds verwerkt in ons *Kunstpatrimonium van West-Vlaanderen I*, Tielt-Den Haag, 1965, blz. 52.